

การศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

A STUDY MODEL OF ACADEMIC ADMINISTRATION FOR COLLEGE UNDER UBONRATCHATHANI PROVINCIAL VOCATIONAL OFFICE

ดร.จิรวัดมน์ กิติพิเชษฐสรรค์¹ ธนพร กิติพิเชษฐสรรค์²

Jirawat Kitipichedsun¹, Thanaporn Kitipichedsun²

¹อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

²นักวิจัยอิสระ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาองค์ประกอบ 2. สร้างรูปแบบ 3. ประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 8 แห่ง ปีการศึกษา 2560 จำนวน 234 คน การกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan [1] ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 12 ด้าน รวม 79 ข้อ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 - 1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 1-12 เท่ากับ 0.95, 0.93, 0.92, 0.95, 0.91, 0.92, 0.92, 0.93, 0.91, 0.94, 0.96, 0.96 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) และหมุนแกนองค์ประกอบแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax Rotation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีพบว่า มี 9 องค์ประกอบ ทุกองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.516 - 0.816 คือ 1.ภาวะผู้นำและคุณธรรมจริยธรรม มี 13 ตัวแปร 2. การบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน มี 9 ตัวแปร 3. การวิจัยในชั้นเรียน มี 7 ตัวแปร 4. การประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ มี 7 ตัวแปร 5. การประเมินตามสภาพจริง และการวัดแบบมุ่งเน้นสมรรถนะ มี 4 ตัวแปร 6. การจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 5 ตัวแปร 7. การมีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในการทำงานมี 3 ตัวแปร 8. การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม มี 5 ตัวแปร และ 9. ระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา มี 3 ตัวแปร สามารถอธิบายองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ได้ร้อยละ 74.96

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ 1. ภาวะผู้นำและคุณธรรมจริยธรรม 2. การบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน 3. การวิจัยในชั้นเรียน 4. การประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ 5. การประเมินตามสภาพจริง และการวัดแบบมุ่งเน้นสมรรถนะ

6. การจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 7. การมีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในการทำงาน
8. การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และ 9. ระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

3. การประเมินรูปแบบ โดยการจัดกลุ่มสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 9 คน สรุปว่าองค์ประกอบรูปแบบทั้ง 9 องค์ประกอบ มีความถูกต้อง เหมาะสม มีประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ได้ร้อยละ 100

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, รูปแบบการบริหารวิชาการ, การบริหารวิชาการอาชีวศึกษา

Abstract

This research aimed to study 1) the factors of academic administration 2) create the model, and 3) evaluate of an academic administration model for college under UbonRatchathani provincial vocational office. The sample comprised 234 teachers from 8 college under UbonRatchathani provincial vocational office, obtained by stratified random sampling. The tool used for data collecting was a 5-level rating scale questionnaire with the reliability part 1-12 at 0.95, 0.93, 0.92, 0.95, 0.91, 0.92, 0.92, 0.93, 0.91, 0.94, 0.96, 0.96 level. The statistics used for data analysis were Exploratory Factor Analysis: (EFA) Principal Component Analysis, Orthogonal Rotation, Varimax Rotation method.

The research results revealed that:

1. The factor of an academic administration model for college under UbonRatchathani provincial vocational office comprised 9 factors and the variables in every factor weight between 0.516 - 0.814 arrange order total weight factor : leadership virtue and morality with 13 variables, curriculum and learning process with 9 variables, classroom action research with 7 variables, co-operating to establishment with 7 variables, authentic assessment and competencies evaluation with 4 variables, curriculum and development activities with 5 variables, vision goal and strategies with 3 variables, technology and innovation with 5 variables, and quality assurance standard with 3 variables, and explained 9 appropriate factors at 74.96 %

2. The academic administration model for college under UbonRatchathani provincial vocational office, was 9 appropriate factors, comprised leadership virtue and morality, curriculum and learning process, classroom action research, co-operating to establishment, authentic assessment and competencies evaluation, curriculum and development activities, vision goal and strategies, technology and innovation, and quality assurance standard.

3. The evaluation of an academic administration model for college under UbonRatchathani provincial vocational office by experts every appropriate were correct, suitable, useful and implementation at 100%.

Keywords: Academic administration, Academic administration model, Vocational academic administration.

บทนิพนธ์

การจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเป็นกระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือและระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีที่มีลักษณะเฉพาะสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีแต่ ละภาคเศรษฐกิจ เจตนารมณ์เพื่อให้บุคคล มีความรู้ มีทักษะในวิชาชีพพื้นฐานและวิชาชีพเฉพาะทาง พร้อมทั้งมีคุณลักษณะ

ที่พึงประสงค์ มีสมรรถนะในการประกอบอาชีพ สามารถนำทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ไปใช้ในการประกอบอาชีพ สร้างผลผลิตและรายได้เกิดการพัฒนาอาชีพอย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาวิชาชีพ โดยจำแนกตามหลักสูตรการสอนคือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค ระดับประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง หลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยสารพัดช่าง วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยการท่องเที่ยว เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐที่มีบทบาทและหน้าที่ในการจัดการศึกษาฝึกอบรม และส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนากำลังคนในภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตรและชนบท ท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงของสังคม การจัดการอาชีวศึกษา จำเป็นต้องมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถต่อสู้ในสังคมแห่งการแข่งขันได้แต่รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ผ่านมายังเป็นปัญหาขาดรูปแบบและแนวปฏิบัติที่เหมาะสม หลักการในการจัดการอาชีวศึกษา เป็นการฝึกอบรมวิชาชีพที่จัดในสถานศึกษาของรัฐ เอกชนหรือร่วมมือกับสถาน ซึ่งจำเป็นต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมีมาตรฐานการอาชีวศึกษาในทุกระดับ จำนวน 7 มาตรฐาน 35 ตัวบ่งชี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา [2] การจัดการศึกษาวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ยังมีปัญหาและอุปสรรคในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารและการจัดรูปแบบการจัดการศึกษายังไม่มีหลากหลาย และยังไม่ตอบสนองผู้เรียนเท่าที่ควร สถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติได้ดำเนินการแล้วยังมีปัญหาทั้งระดับองค์การ ระดับบุคคล อยู่ในระดับมาก จึงเป็นที่ท้าทายผู้บริหารสถานศึกษาที่ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารสถานศึกษาให้ทุกฝ่าย ทุกองค์การเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่เปิดใจยอมรับการทำงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา แม้ว่าจะมีกฎหมายทางการศึกษาและระเบียบกระทรวงศึกษาธิการกระตุ้นและผลักดันให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา [3] สอดคล้องกับรุ่ง แก้วแดง (2546) [4] การบริหารสถานศึกษาของภาครัฐในทุกระดับการศึกษา มีระบบและขั้นตอนในการบริหารจัดการที่ค่อนข้างมาก ไม่คล่องตัว และขาดความเป็นเอกภาพในบางกรณีเพราะมีระเบียบที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด มีการรวบอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ซึ่งนโยบายและคำสั่งต่างๆ มาจากส่วนกลาง บางครั้งอาจก่อให้เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างหน่วยงานในภาครัฐกับเอกชน ชุมชน และสถานประกอบการ ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาศึกษาของภาครัฐกับชุมชน และสถานประกอบการเกิดขึ้นไม่มากเท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการวิจัย เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พบว่า องค์ประกอบความเป็นผู้นำทางวิชาการ องค์ประกอบกระบวนการบริหารงานวิชาการสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถานศึกษา การใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมช่วยให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพ เพชริน สงค์ประเสริฐ [5]

จังหวัดอุบลราชธานี มีสถานศึกษาอาชีวศึกษา จำนวน 7 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี วิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม วิทยาลัยสารพัดช่างอุบลราชธานี วิทยาลัยการอาชีพเขมราฐ วิทยาลัยการอาชีพวารินชำราบ วิทยาลัยการอาชีพตระการพืชผล วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี อาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี [6] การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีจึงมีความสำคัญในการความรู้ ทักษะ เจตคติ สร้างงานสร้างอาชีพ อันเป็นผลมาจากการบริหารงานภายใต้การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ยังไม่ีรูปแบบการบริหารวิชาการอย่างชัดเจน จากความเป็นมาและปัญหาที่กล่าวถึงข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อให้ ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี ทราบแนวทางในการบริหาร

วิชาการ เพิ่มคุณภาพมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนส่งผลให้นักเรียน นักศึกษามีคุณภาพมาตรฐานอาชีวศึกษาตามที่กำหนด สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ สามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ ตามแนวทางของการบริหารวิชาการ ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยศึกษา ดังนี้

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ครูในสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีจำนวน 8 แห่ง ปีการศึกษา 2560 จำนวน 602 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูในสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีจำนวน 8 แห่ง ปีการศึกษา 2560 จำนวน 234 คน การกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan [1] ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี 29 คน วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานีและเดชอุดม 88 คน วิทยาลัยสารพัดช่างอุบลราชธานี 28 คน วิทยาลัยการอาชีพวารินชำราบ, ตระการพืชผล, เขมราฐ 42 คน วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี 47 คน

2. วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบ

1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีเพื่อกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาโดยศึกษากระบวนการบริหารวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี มาตรฐานการอาชีวศึกษาจากเอกสารวารสารแนวคิดหลักการทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศเพื่อกำหนดองค์ประกอบบริหารวิชาการของอาชีวศึกษาประกอบด้วย 12 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในการทำงาน 2. ด้านบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่เปิดสอน 3. ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาตามหลักสูตรที่เปิดสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง 4. ด้านการวิจัยในชั้นเรียนและวิจัยทางการศึกษาและนำผลการวิจัยมาพัฒนาการจัดการศึกษา 5. ด้านการประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาและฝึกงาน 6. ด้านการเลือกใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ 7. ด้านใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษาที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน 8. ด้านการใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม (สร้างทีมงาน) 9. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชมรม/ชุมนุม 10. ระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานศึกษา 11. ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตนตามจรรยาบรรณของผู้บริหารและ 12. ด้านภาวะผู้นำและความเป็นผู้นำ

1.2 นำขอบเขตเนื้อหา มา วิเคราะห์และสังเคราะห์สร้างร่างแบบสอบถามรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีเพื่อกำหนดองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการสร้างร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบ

2.1 สร้างแบบสอบถามรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ประเมินความเที่ยงตรง โดยใช้ค่า IOC ได้ค่าระหว่าง 0.67-1.00

2.2 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จากครูในสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีจำนวน 8 แห่งรวม 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม 12 ด้าน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นตอนที่ 1-12 เท่ากับ 0.95, 0.93, 0.92, 0.95, 0.91, 0.92, 0.92, 0.93, 0.91, 0.94, 0.96, 0.96 ตามลำดับ

2.3 นำแบบสอบถามรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ส่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 คน (234 ชุด)

2.4 นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติจัดทำรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบ

จัดทำแบบประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีโดยการประชุมกลุ่มสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 9 องค์ประกอบ มีค่าระดับคุณภาพด้านความถูกต้องเหมาะสม มีประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ได้ของรูปแบบอยู่ในระดับร้อยละ 100 ทุกองค์ประกอบ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ครั้งนี้ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. องค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจด้วยวิธีการสกัดปัจจัยและหมุนแกน พบว่า มี 9 องค์ประกอบ ทุกองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.516 - 0.816 คือ 1. ภาวะผู้นำและคุณธรรมจริยธรรม มี 13 ตัวแปร 2. การบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน มี 9 ตัวแปร 3. การวิจัยในชั้นเรียน มี 7 ตัวแปร 4. การประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ มี 7 ตัวแปร 5. การประเมินตามสภาพจริง และการวัดแบบมุ่งเน้นสมรรถนะ มี 4 ตัวแปร 6. การจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 5 ตัวแปร 7. การมีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในการทำงาน มี 3 ตัวแปร 8. การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม มี 5 ตัวแปร และ 9. ระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษามี 3 ตัวแปร สามารถอธิบายองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ได้ร้อยละ 74.96

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ 1. ภาวะผู้นำและคุณธรรมจริยธรรม 2. การบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน 3. การวิจัยในชั้นเรียน 4. การประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ 5. การประเมินตามสภาพจริง และการวัดแบบมุ่งเน้นสมรรถนะ 6. การจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 7. การมีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในการทำงาน 8. การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และ 9. ระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

3. การประเมินรูปแบบ โดยการจัดกลุ่มสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 9 คน สรุปว่า องค์ประกอบรูปแบบทั้ง 9 องค์ประกอบ มีความถูกต้อง เหมาะสม มีประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ได้ร้อยละ 100

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ข้อค้นพบมีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจด้วยวิธีการสกัดปัจจัยและหมุนแกน และพิจารณาองค์ประกอบที่บรรยายด้วยแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไปตามวิธีของไกเซอร์ (Kaiser) พบว่า มี 9 องค์ประกอบ ทุกองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.516 - 0.816 ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ 1. ภาวะผู้นำและคุณธรรมจริยธรรม 2. การบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน 3. การวิจัยในชั้นเรียน 4. การประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ 5. การประเมินตามสภาพจริง และการวัดแบบมุ่งเน้นสมรรถนะ 6. การจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 7. การมีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ในการทำงาน 8. การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และ 9. ระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาองค์ประกอบที่ค้นพบมีความสอดคล้องกับ อิงสาธรรสันติกุล, ทศนา แสงศักดิ์, สมชาย เทพแสง [7] พบว่า มีด้านวิสัยทัศน์ด้านการสร้างเครือข่ายประทีปหวานซิด, วัชรชูชาติ [8] มีการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตรการดำเนินการบริหารหลักสูตร ญัฐมณชนันท์ พักแย้ม, มารศรี สุธานี, สรายุทธ์ เศรษฐขจร [9] มีองค์ประกอบด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายโรงเรียนด้านการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนวิระหมายมัน, สมบูรณ์บุร ศิริรักษ์, สมชาย เทพแสง [10] พบว่า มีด้านการใช้เทคโนโลยีและด้านการสื่อสาร สมัครัฐศักดิ์, สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, เสรี ชัดรัมย์ [11] มีด้านจัดทำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย การประกันคุณภาพภายใน และยังสอดคล้องกับพีรานุช ไชยพิเดช, พีรพงศ์ ทิพนาค, วรทยา ธรรมกิตติภพ, จิรวัดณ์ กิติพิเชษฐสรรค์ [12] ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ นริศ แก้วสินวล, ชูศักดิ์ เอกเพชร, วันชัย ธรรมสัจการ [13] ประกอบด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนการบริหารจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และแหล่งการเรียนรู้การวัดผลประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพิ่มศักดิ์ บั้วรักษ์, ช่อเพชร เบ้าเงิน, สมชัย ขวลิตธาดา [14] ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบการเรียนรู้อ การวัดผลประเมินผล การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและการวิจัย การพัฒนาระบบการประกัน สุวีรัตน์ ดวงสุวรรณ. ประกอบด้วยการพัฒนาหลักสูตร และการประกันคุณภาพ ขจรศักดิ์ อินทรโสภา และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์ [15] ด้านการพัฒนาและบริหารหลักสูตร และสอดคล้องกับสนั่น ใจโชติ, ดิเรก แสสนธิ์, สุวรรณ เดชน้อย, ศิริพร ชินวงศ์ [16] พบว่า มีองค์ประกอบ การใช้นวัตกรรมการเรียนรู้อ การกำหนดพันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

2. ผลการวิจัย พบว่า การประเมินรูปแบบ โดยการจัดกลุ่มสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 9 คน สรุปว่าองค์ประกอบรูปแบบทั้ง 9 องค์ประกอบ มีความถูกต้อง เหมาะสม มีประโยชน์ และสามารถนำไปใช้ได้ร้อยละ 100 สอดคล้องกับแนวคิดของ Steiner [17] และ Keeve [18] รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบ ต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ส่วนการทดสอบหรือตรวจสอบรูปแบบเป็นการทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามแนวคิดของ Madaus, Scriven and Stufflebeam [18] มาตรฐานด้านความเหมาะสม (propriety standards) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (feasibility standards) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (utility standards) และมาตรฐานด้านความถูกต้อง (accuracy standards) และสอดคล้องกับอิงสาธรรสันติกุล, ทศนา แสงศักดิ์, สมชาย เทพแสง [7] ประทีปหวานซิด, วัชรชูชาติ [8] ญัฐมณชนันท์ พักแย้ม, มารศรี สุธานี, สรายุทธ์ เศรษฐขจร [9] พีรานุช ไชยพิเดช, พีรพงศ์ ทิพนาค, วรทยา ธรรมกิตติภพ, จิรวัดณ์ กิติพิเชษฐสรรค์ [12] สุวีรัตน์ ดวงสุวรรณ [20] ที่พบว่า การประเมินรูปแบบ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษา ดังนี้

1. สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีและแห่งอื่นๆ สามารถนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีไปปรับใช้ในการบริหารงานวิชาการได้ตามความเหมาะสม
2. สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาสามารถนำรูปแบบไปใช้เป็นแนวทางการบริหารทางวิชาการอันจะส่งผลดีต่อคุณภาพสถานศึกษาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาโดยรวมมากยิ่งขึ้น
3. สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา สามารถนำไปกำหนดเป็นนโยบายกลยุทธ์หรือแนวทางในการพัฒนาการบริหารทางวิชาการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมในสถานศึกษาในสังกัด
4. สถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นๆ สามารถนำรูปแบบไปปรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพให้เหมาะสมกับภารกิจและบริบทของแต่ละหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าจะศึกษาค้นคว้าต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศการฝึกงานในสถานประกอบการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้เกิดทักษะในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานการอาชีวศึกษา
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการตามประเภทของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อมุ่งเน้นการบริหารวิชาการของแต่ละประเภทสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้นต่อไป
3. ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการฐานสมรรถนะ เพื่อการเรียนรู้การสอนวิชาชีพของผู้สอนและสะท้อนการจัดการเรียนรู้เป็นการพัฒนาศักยภาพผู้สอนและผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- [1] Krejcie, R.V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and psychological measurement, 30(3), 607-610.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2549). *มาตรฐานการอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร.
- [3] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2546) *หลักการ ทฤษฎี และนโยบายการปฏิรูปการอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- [4] รุ่ง แก้วแดง. (2546). *โรงเรียนนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- [5] เพชริน สงค์ประเสริฐ. (2550). *การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการที่เน้นการทำงานเป็นทีมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [6] อาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. (2556). *ยุทธศาสตร์สู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพของอาชีวศึกษา*. อุบลราชธานี: อาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี.
- [7] อิชยา สารสินติกุล, ทศนาแสงศักดิ์, สมชายเทพแสง. (2550). *การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด*.

- [8] ประทีป นวานจิต, วัชรชูชาติ. (2550). รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเพื่อการพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. วารสารบริหารการศึกษา มศว 4(26).
- [9] ฉัญฐมณีน พักแย้ม, มารศรีสุธานี, สรายุทธ์ เศรษฐจร. (2560). รูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี. วารสารบริหารการศึกษา มศว 14(26).
- [10] วีระ หมายมั่น, สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์, สมชาย เทพแสง. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารบริหารการศึกษา มศว 14(26).
- [11] สมัคร ภูักดี, สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, เสรี ชัดแจ้ง. (2554). รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา 6(1): 143-144
- [12] พิรานุช ไชยพิเดช, พีรพงศ์ ทิพนาค, วิทยา ธรรมกิตติภาพ, จิรวัฒน์ กิติพิเชษฐสรรค์. (2558). รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนนิติบุคคลในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร 6(2): 235-245
- [13] นริศ แก้วสีนวล, ชูศักดิ์ เอกเพชร, วันชัย ธรรมสังการ. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 5(2): 61
- [14] เพิ่มศักดิ์ บัวรักษ์, ช่อเพชร เป้าเงิน, สมชัย ขวลิตธาดา. (2559). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนครราชสีมาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. วารสารบริหารการศึกษา มศว 13(24): 14-21
- [15] ขจรศักดิ์ อินทรโสภณ และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2560). รูปแบบการบริหารการศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนสู่ประชาคมอาเซียน. Technical Education Journal King Mongkut's University of Technology NorthBangkok. 8(1): 136
- [16] สนั่น ใจโชติ, ดิเรก แสสนธิ, สุวรรณ เดชน้อย, ศิริพร ชินวงศ์. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอจังหัดอำนาจเจริญ. Journal of Nakhonratchasima College 11(1): 229-230.
- [17] Steiner, E. (1990). Boston: Kluwer-Nijhoff. Ecology. Sydney: NSW.
- [18] Keeves, J. P. (1988). *Educational research, methodology and measurement: An international handbook*. Oxford: Pergamon Press.
- [19] Madaus, G.F., Scriven, M.S., & Stufflebeam, D.L. (1983). *Evaluation models viewpoints on educational and human services evaluation (8th ed.)*.
- [20] สุวีร์รัตน์ ดวงสุวรรณ. (2558). รูปแบบการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. 10(2).